

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Střední Čechy

Inspekční zpráva

Masarykova obchodní akademie Rakovník Pražská 1222

Pražská 1222 269 20 Rakovník

Identifikátor školy: 600 007 987

Zřizovatel: MŠMT ČR Karmelitská 7 118 12 Praha 1 Malá Strana

Školský úřad Rakovník, Nádražní 102/II 269 01 Rakovník

Termín konání orientační inspekce: 5. - 7. červen 2000

Čj.	025 144/00-2165
Signatura	ob6ft201

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk a literatura

Plánování a příprava výuky respektuje učební plán, osnovy přijatého vzdělávacího programu. V členění výuky časově tematických plánů je zřetelná synchronizace učiva pro jednotlivé ročníky. Plány mají velmi dobrou vypovídací hodnotu, jejich zpracování (obsah tematického celku, pořadová čísla hodin, časové ohraničení) plní svoji funkci. Zápisy v třídních knihách uvádějí probírání konkrétního učiva souhlasně s časovým plánem a plněním učební osnovy. Kvalitní zpracování plánů a jejich následné plnění dokládají dobrou koordinaci výuky v ročnících včetně kontroly dodržování učebních dokumentů. Ke zvážení byla dána řediteli školy a předmětové komisi myšlenka rovnoměrnějšího rozdělení vyučovacích hodin do jednotlivých ročníků. Vyučující měli hodiny velmi dobře připravené, především vhodně rozfázované tak, aby byly funkčně využity všechny složky předmětu. Uplatňovány byly různé kombinace (literatura a komunikace, jazyk a komunikace, literatura a jazyk apod.). Zvolený styl výuky byl pro žáky podnětný, nenechával je v nečinnosti a pasivitě. Plánování a příprava výuky měly velmi dobrou úroveň.

Personální podmínky jsou na velmi dobré úrovni, všechny kontrolní hospitace byly provedeny u dvou zkušených, odborně a pedagogicky způsobilých vyučujících, výuka jedné třídy je vedena odborně a pedagogicky způsobilou vyučující pro jiný stupeň studia (základní škola).

Hospitované hodiny českého jazyka a literatury probíhaly v kmenových učebnách se standardním zařízením a uspořádáním. Třídy se vyznačovaly kultivovaným prostředím, vkusnou výzdobou, vytvářely příjemnou atmosféru. Učebny umístěné v nové části školy byly vybaveny novým žákovským nábytkem, ostatní zařízení bylo inovováno, proto mají dobrou estetickou úroveň. Škola disponuje moderně zařízenou žákovskou knihovnou, která je vybavena funkční počítačovou technikou, přednáškovým sálem - aulou. Žákovská knihovna zahrnuje přibližně 2 600 titulů, odborná knihovna 850 titulů. Správě knihoven je věnována pozornost, jsou přehledně řízeny. Vyučující sami v hodinách používali vhodnou didaktickou techniku. Ve všech hodinách byla hojně využívána odborná literatura, bylo dostatečně pracováno s vybranou učebnicovou řadou včetně čítanek. Z iniciativy vyučujícího, který zajišťuje největší objem výuky na škole, vychází soubor studentských literárních a výtvarných děl - pokusů, jehož publikaci zajišťuje. Materiální podmínky pro výuku hodnoceného předmětu jsou pro daný typ školy na velmi dobré úrovni.

Výuka splňovala základní atributy správné psychohygieny. Vyučovací hodiny jsou začleňovány do dopolední části rozvrhu hodin, vyučování bylo dobře rozfázováno, činnosti byly střídány tak, aby žáci mohli dostatečně rozvinout svoji činnost. Výuka obsahovala i procházku po stopách místního významného literáta s fundovaným odborným výkladem žákyň. Psychohygienické podmínky pro předmět mají velmi dobrou úroveň.

Všechny složky učiva byly ve výuce proporcionálně zastoupeny. Jazykové vzdělávání se prolínalo s komunikační výchovou a literárním vzděláváním a výchovou. Sdělení učiva bylo zpracované, motivačně laděné; organizace vyučování promyšlená. Během výuky byl neustálý akcent přenášen na žáka, jeho tvůrčí zaměstnání. Žáci dostávali prostor ke komunikačním cvičením, které zvládali dle svých schopností přiměřeně. Při této práci byli výborně vedeni dvěma vyučujícími, kteří jejich mluvní projev korigovali. Z této práce pak vyplývalo formování vlastního názoru žáka, jeho sdělení, hodnocení. Velmi dobře byla zvládnuta práce s informacemi, které žáci sami vyhledávali a zpracovávali. V některých částech hodin se objevovala přílišná pasivita žáků a jejich bojácnost se projevit, a to především pojmenovat požadovanou informaci správně. V hodinách bylo funkčně pracováno s didaktickou technikou, učebními pomůckami. Systematicky vedená práce žáků ve skupinách, diferenciací činností dle

schopností žáků a možnosti výběru dle zájmu žáka prezentovaly profesionálně zvládnutou výuku. Pouze inspekční vstup u jedné vyučující zaznamenal frontální formu výuky často s nadbytečně převažujícím podílem práce učitelky. Použití metody, formy práce umožňovaly aktivní účast žáků na výuce a rozvoj jejich kompetencí. Výuka byla nápaditá, pestrá, založená na technikách rozvíjejících schopnost samostatné práce a spolupráce se spolužáky. Organizace, metody a formy výuky jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Písemné vyjadřování a stylistická dovednost jsou vyučujícími hodnoceny. Větší prostor chyběl u zdůvodnění klasifikace, širšího hodnocení a sebehodnocení. Žák se povětšinou dozvěděl pouze daný klasifikační stupeň bez bližšího vysvětlení. Po celou dobu výuky byli žáci motivováni a udržováni v pozornosti aktualizací učiva, různorodostí práce, navázáním na životní zkušenosti. Motivace byla velmi dobrá, hodnocení průměrné.

Žáci byli během výuky vedeni k účinnému rozvoji komunikativních schopností a jazykové kultury. Přestože k této činnosti byli při výuce systematicky vedeni, v mnohých případech měli problémy se správnou formulací a jasným vyjádřením myšlenky. Připravený jazykový projev zvládali dobře, spontánně vedený dialog byl stylisticky nevyspělý. Vyučující se snažili žáky neustále kontaktovat k slovnímu projevu. Výborným počinem je vydaný sborník prvních studentských literárních pokusů, k jehož plnému znění dopomohl zkušený pedagog. Žákům se tak otevírá prostor pro vlastní práci a projev. Ve vyučovacích hodinách vládla velmi příjemná pracovní atmosféra oběma stranami udržovaná a pěstovaná. Interakce a komunikace měly velmi dobrou úroveň.

Celková úroveň sledované výuky českého jazyka a literatury je hodnocena jako velmi dobrá.

Německý jazyk, konverzace v německém jazyce

Hodinová dotace přidělená cizím jazykům je v souladu se schváleným učebním dokumentem; na všechny hodiny cizího jazyka jsou třídy děleny na poloviny. Plánování výuky do ročníků je ryze formální; zpracované časově tematické plány mají podobu pořadí jednotlivých lekcí využívané učebnice, přesto jsou schváleny ředitelem školy. Pro vlastní práci využívali vyučující písemných příprav.

Plánování výuky je hodnoceno jako formální; příprava jako velmi dobrá.

Bylo navštíveno celkem šest vyučovacích hodin u všech tří vyučujících, kteří mají splněny podmínky odborné i pedagogické způsobilosti pro práci ve střední škole. Většina zhlédnutých hodin probíhala v jazykové pracovně, která je velmi dobře vybavena moderní audiovizuální technikou, která je funkčně využívána. Protože jsou hodiny cizího jazyka zařazovány až do závěru sledu vyučovacích hodin, z provozních důvodů nelze vždy dostatečně respektovat psychohygienické zásady.

Personální podmínky výuky jsou hodnoceny jako vynikající, materiální jako velmi dobré a psychohygienické jako průměrné.

Všechny hospitované hodiny se vyznačovaly jasně stanovenými dílčími cíli jichž se téměř vždy podařilo dosáhnout. K naplnění těchto cílů byly využívány nejrůznější aktivizační a aktivizující metody a formy práce; všichni žáci měli v průběhu hodiny možnost vyjádření jak písemnou, tak zejména ústní formou. K požadovanému zafixování nově sděleného učiva sloužila řada příkladů, efektivita práce byla zvyšována častým využíváním moderní audio techniky (spojené s PC). Střídáním činností zátěžových s relaxačními nedocházelo k únavě žáků, kteří tak vydrželi pracovat v tempu po celou vyučovací jednotku.

Pouze dvě hodiny měly poněkud nižší tempo práce, kdy vyučující nedával žákům dostatečný prostor k vyjadřování a nepříliš efektivně využíval vyučovací čas.

Metody, formy a organizace práce vykazují řadu pozitiv; jsou hodnoceny jako velmi dobré a průměrné.

Učební osnovou požadované kontrolní práce jsou realizovány včetně vyhodnocování a analýzy zjištěných nedostatků.

V motivaci a hodnocení převládala kladná stimulace a oceňování žákovských výkonů; oblast je hodnocena jako velmi dobrá.

Na interakci a komunikaci byla založena většina hodin; žáci velmi dobrým způsobem mohli rozvíjet své komunikativní dovednosti.

Oblast interakce a komunikace je hodnocena jako velmi dobrá.

Úroveň výuky německého jazyka je hodnocena jako velmi dobrá a průměrná, s převažujícím hodnocením velmi dobrým.

Občanská výchova

Předmět je na škole vyučován v prvních dvou letech studia. Přijatá jednogodinová dotace v prvním a druhém ročníku je v souladu se vzdělávacím programem školy. Časově tematický plán je zpracovaný a je jím zajištěna koordinace výuky. Plán je dle potřeby aktualizován. Plánování a příprava výuky jsou na velmi dobré úrovni.

Výuka je zabezpečována vyučujícím s pedagogickou a odbornou způsobilostí. Personální podmínky mají vynikající úroveň.

Občanská výchova se vyučuje v kmenových třídách se standardním vybavením pro předmět, které má průměrnou úroveň.

Příprava vyučování byla promyšlená. Vyučující má snahu učivo co nejvíce aktualizovat, přiblížit jej praktickému životu, který žáci žijí za branami školy. V žácích je pěstována sounáležitost s historickým vývojem města (návštěva místního muzea s velmi poutavým výkladem), jsou informováni o současném dění ve městě (beseda se starostou města), diskutují o problémech ekonomiky a práva sami (skupinová práce na dané téma s využitím praktických životních znalostí). Výuka byla postavena na aktivní účasti žáků a dobrém rozvoji jejich kompetencí. Vyučování bylo pestré a nápadité. Žáci byli postaveni před jasně formulovaný úkol, jenž s sebou přinášel nutný logický úsudek, vlastní invenci, potřebu orientovat se v současném světě. Velmi dobře bylo pracováno s mezipředmětovými vztahy. Organizace, metody a formy výuky měly velmi dobrou úroveň.

Vyučující vlastním přístupem k výuce žáky motivoval, hodnotil jejich činnost, oceňoval dobrou práci, aktivitu, snahu. Motivace a hodnocení měly velmi dobrou úroveň.

V hodinách byl vytvářen prostor pro vyjádření názorů, využívány byly vlastní zkušenosti žáků, kteří aktivně spolupracovali. Interakce a komunikace měly velmi dobrou úroveň.

Celkově má sledovaná výuka občanské výchovy velmi dobrou úroveň.

Přírodní vědy, úvod do zbožíznalství

Hodinové dotace přidělené jednotlivým předmětům jsou v souladu se schváleným učebním plánem, podobně rozdělení učiva do jednotlivých ročníků koresponduje s učebními osnovami včetně možností úprav danou těmito dokumenty. Promyšlenost postupů práce svědčila o dobré přípravě vyučující.

Plánování a příprava výuky mají velmi dobrou úroveň.

Předmětům vyučuje pedagožka se splněnými požadavky odborné i pedagogické způsobilosti pro působení ve střední škole. S přihlédnutím k významu předmětu a jeho hodinové dotaci není

ve škole zřízena odborná pracovna pro výuku; předmětům se vyučuje v kmenových třídách. Hodiny předmětů jsou někdy zařazovány dva dny po sobě a na závěr sledu vyučovacích hodin, toto řešení jistě není optimální.

Personální podmínky výuky jsou příkladné, materiální a psychohygienické podmínky jsou hodnoceny průměrně.

Stavba hospitovaných hodin byla klasická, kdy po různými formami organizovaném zopakování probraného učiva následovalo seznámení s novým učivem, jeho procvičení a shrnutí. Převažující používanou metodou práce byl výklad, příp. výklad s doplňováním v předmětu úvod do zbožíznalství, v přírodních vědách (biologii) byl využíván dále řízený rozhovor. Aktivizačně působilo zařazování problémových úloh, úroveň znalostí některých žáků svědčila o efektivitě výuky. Teoretické poznatky byly dobře demonstrovány jak konkrétními ukázkami, tak pomocí audiovizuální techniky. V hodinách byly zaznamenány změny rytmu práce, čímž vyučující bránila únavě žáků.

Negativně působila někdy nepříliš vhodná stavba otázek vyučující a některé nadbytečné informace ve výkladu.

Metody a formy práce mají průměrnou úroveň.

Motivační výzvy byly využívány především průběžné, hodnoceny byly především dobré výkony žáků.

Oblast motivace a hodnocení je hodnocena průměrně.

Interakce a komunikace svědčily o vzájemném respektování obou subjektů, oblast je hodnocena průměrně.

Celkově je úroveň výuky předmětů hodnocena jako průměrná a velmi dobrá se shodným zastoupením obou stupňů hodnocení.

Matematika

Učební plán předmětu je zpracován v souladu se schválenými učebními dokumenty pro obor *Ekonomika a podnikání (63 - 41- M)*. Plánovaných osm hodin výuky je rozvrženo tak, že v prvním a druhém ročníku se vyučují tři hodiny týdně a ve třetím ročníku dvě hodiny. Pro žáky v budoucím čtvrtém ročníku jsou připraveny alternativní programy s možností přihlásit se na cvičení z matematiky se zaměřením na přípravu na maturitní zkoušku a přijímací řízení na vysokou školu. Vyučující mají v souladu s učebními osnovami zpracované velice dobře společně časově tématické plány pro všechny ročníky. Ze zápisu v třídních knihách vyplynulo jejich splnění ve školním roce 1999/2000. Plánování a příprava organizace jednotlivých sledovaných hodin byla na velmi dobré úrovni.

Personální podmínky jsou vynikající. Dva vyučující předmětu mají příslušnou pedagogickou i odbornou způsobilost. Výuka probíhala v kmenových učebnách jednotlivých ročníků. Z šesti učeben byla jedna prostorově ne zcela vhodná pro třicet žáků. (První lavice byly velice blízko tabule, pro používání zpětného projektoru nebyl dostatečný prostor a viditelnost z prvních lavic nebyla optimální.) Celkově měly učebny průměrnou estetickou úroveň, slabá byla podnětnost pro výuku matematiky. Ve všech učebnách byl k dispozici vždy zpětný projektor a stahovací plátno na promítání, použit byl však pouze ve dvou sledovaných hodinách. Další pomůcky již ve třídách k dispozici nebyly a vyučující používali jen demonstrační zápisy na tabuli. Kabinet matematiky je vybaven standardními staršími pomůckami, což vyplynulo z předloženého inventárního seznamu. Žáci používají při výuce ucelenou řadu učebnic pro matematiku (I. - III. díl) pro ekonomické školy, včetně k tomu příslušnou sbírkou úloh (autor J. Klodner). Sledované hodiny byly vedeny vždy přiměřeným tempem a cíl byl vždy splněn.

Slabším místem v organizaci hodin byl jejich závěr, kdy nezbyl vždy čas na dostatečné shrnutí a domácí cvičení bylo zadáváno po zvonění. Celkově byly materiální podmínky hodnoceny jako průměrné, psychohygienické podmínky jako velmi dobré.

Struktura sledovaných hodin odpovídala výukovým cílům, organizačně byly velmi dobře připravené. U forem a metod převládaly standardní postupy frontální práce s celou třídou, vedené vyučujícím vždy ke správným výsledkům, takže práce s chybou byla využita minimálně. Žákům byly pokyny jasně a srozumitelně předávány a vyučující velmi dobře sledovali jak žáci zvládají učivo. Většinou to bylo kontrolou výsledků, kontrolou sešitů, menší mírou diskusí o dalších možných řešeních. Vyučovací čas byl účelně využíván s respektováním didaktických zásad. Ve sledovaných hodinách nebyla použita výpočetní technika (ve škole jsou učebny výpočetní techniky maximálně pro 16 žáků) ani další zdroje informací. V každé sledované hodině byl dostatečný čas věnován procvičování učiva, vhodně bylo zařazováno opakování potřebných pojmů a vzorců (při písemné práci mohli žáci používat tabulky se vzorci) a vyučující se správně soustředili na použití získaných vědomostí pro logické řešení úloh. V malé míře se ve sledovaných hodinách objevovalo propojení s praxí vzhledem ke studovanému oboru. Celkově měla organizace, formy a metody výraznou převahou pozitiv s drobnými a formálními nedostatky.

Žáci byli velmi dobře motivováni na začátku i v průběhu sledovaných hodin vhodným slovním vysvětlujícím výkladem vyučujících. Plánování jednotlivých probíraných témat, průběžné hodnocení s velmi dobrou četností a známý časový plán písemných prací, umožňuje žákům se dobře připravovat na výuku matematiky. Přesto klasifikace opakovací písemné práce (průměr celkové klasifikace byl v jedné třídě 3,2) však ukázala na malou schopnost žáků samostatné aplikace učiva. Celkově byla úroveň motivace a hodnocení nadprůměrná.

Žáci akceptovali ve sledovaných hodinách dohodnutá pravidla komunikace. V malé míře byl však vytvářen prostor pro vyjadřování vlastního názoru žáků a pro diskusi k alternativním způsobům řešení. Verbální úroveň komunikace vyučujících byla vynikající. Slabší byla úroveň komunikace žáků, zvláště při vyjadřování se v matematických formulacích. Celkově byla u interakce a komunikace negativa a pozitiva v rovnováze.

Kvalita vzdělávání v matematice měla ve sledovaných hodinách celkově velmi dobrou úroveň.

Odborné předměty ekonomického zaměření (ekonomika, účetnictví, obchodní korespondence)

Bylo navštíveno celkem sedm vyučovacích hodin odborných předmětů u pěti vyučujících školy (čtyři hodiny ekonomiky, dvě hodiny účetnictví a jedna hodina obchodní korespondence).

Časová dotace navštívených předmětů odpovídá schválenému učebnímu plánu a obsah učiva je v souladu s učebními osnovami. Pro každý předmět jsou zpracovány tematické plány učiva.

Plánování a příprava výuky mají velmi dobrou úroveň.

Sledovaná výuka byla vedena vyučujícími se splněnými požadavky odborné i pedagogické způsobilosti pro působení ve střední škole. Psychohygienické podmínky výuky respektují pravidla efektivní práce, předměty jsou vhodně zařazovány do sledu vyučovacích hodin. Materiální podmínky splňují požadavky kvalitní práce; pro výuku obchodní korespondence je ve škole zřízena odborná pracovna vybavená elektronickými psacími stroji.

Personální podmínky výuky jsou vynikající, psychohygienické a materiální podmínky jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Vlastní práce v hodinách probíhala klasickým způsobem, tzn. seznámení žáků s tématem

hodiny, zopakování probraného učiva z minulých hodin; ve větší míře chyběl výklad učiva nového. Tato skutečnost byla způsobena termínem inspekční návštěvy, neboť v jednotlivých předmětech již bylo učivo stanovené pro ročník probráno. V závěru hodiny se uskutečnilo shrnutí probraného učiva s výjimkou jediné hodiny, kdy nebylo. Jedna hodina ekonomiky se vyznačovala aktivními a efektivními postupy, naopak v jedné hodině téhož předmětu nebyl efektivně využit vyučovací čas. Hodina obchodní korespondence byla věnována nácviku požadovaných dovedností (rychlost, přesnost psaní na stroji). Pouze jedna vyučující využívala didaktickou techniku, její použití u ostatních zaznamenáno nebylo.

Organizační formy a metody práce jsou hodnoceny jako vynikající přes velmi dobré až po hodinu s výraznými nedostatky.

Žáci byli pro výuku dobře motivováni příklady z praktického života s důrazem na příklady z regionu ve vztahu k vyučovanému předmětu. Hodnocení žákovských výkonů bylo převážně pozitivní.

Oblast motivace a hodnocení je hodnocena velmi dobře.

Interakci a komunikaci byla věnována žádoucí pozornost; neboť třídy jsou na většinu hodin odborných předmětů děleny na dvě skupiny. Tento fakt umožňuje vyučujícím věnovat dostatek pozornosti každému žákovi a naopak žákovi příležitost častější komunikace s učitelem. Této příležitosti využívali až na jednu vyučující všichni ostatní zvláště v předmětu ekonomika. Velmi dobrou úroveň měla komunikace mezi žáky při řešení zadaného problému při výuce formou cvičení.

Oblast interakce a komunikace je hodnocena jako velmi dobrá.

Úroveň výuky ekonomických předmětů je hodnocena ve škále od vynikající po hodinu s výraznými nedostatky; celkové hodnocení je velmi dobré.

Výpočetní technika

Dotace dvou hodin ve druhém a třetím ročníku odpovídá schválenému učebnímu plánu pro obchodní akademie. Rozvržení učiva do časových a tématicky zpracovaných plánů vyučujících odpovídá schváleným učebním osnovám. Povinná výuka je vhodně doplňována možnostmi samostatné práce na počítačích v učebnách výpočetní techniky v době mimo vyučování. Organizace této činnosti je zajištěna vyučujícími ve velmi dobré spolupráci se žáky. Výuka probíhá v každém ročníku ve dvou skupinách, aby nebyla překročena kapacita odborných učeben (maximálně 16 pracovišť s počítačem). Příprava vyučujících byla ve sledovaných hodinách na příkladné úrovni. Vyučující velmi dobře reagují na potřeby využívání výpočetní techniky v ostatních předmětech úpravou nebo aktualizací svých tématických plánů a to vždy v souladu s osnovami. Celkově bylo plánování a příprava hodnoceny jako vynikající.

Výpočetní techniku vyučují dva vyučující s pedagogickou způsobilostí. Přesto, že nemají odbornou způsobilost, byla výuka vedena na velmi dobré až příkladné odborné úrovni. Předmět je vyučován ve dvou odborných učebnách. V každé učebně je 16 počítačů (PC 486). V jedné je klasické uspořádání počítačů do dvou řad, neboť prostorové podmínky jiné uspořádání nedovolují. Tím však nejsou zcela dobře zajištěny psychohygienické podmínky z hlediska viditelnosti promítaných demonstračních obrázků ze zpětného projektoru pomocí LCD panelu. Druhá odborná učebna je již prostorově větší a jsou zde psychohygienické podmínky na dobré úrovni. Všechny počítače v učebnách jsou propojeny do lokální sítě s možností připojení na INTERNET. Estetická úroveň učeben a jejich podnětnost je na průměrné úrovni. Hardwarové i softwarové vybavení umožňuje plnit jednotlivá témata učebních osnov ale vzhledem k větší využitelnosti vyučovaného času je již tato technika, co se týká rychlostního zpracování, zastaralá. Dále je využíván žáky ve výuce počítač (PC Pentium)

v aule školy s data projektorem, ve sborovně počítač (PC 486) s skenerem a ve studovně čtyři počítače (PC Pentium). Celkově byly materiální i psychohygienické podmínky hodnoceny jako průměrné.

Organizace ve sledovaných hodinách byla promyšlená, žáci pracovali podle zavedených pravidel a pokynů. Bez problému dodržovali zavedený a v každé učebně zveřejněný řád učebny. Vzhledem k tomu, že každý pracoval u počítače samostatně, byl vždy umožněn prostor pro individuální potřeby a schopnosti žáka zvládnout příslušné vyučované téma a přitom přímo aplikovat učivo při řešení zadaných cvičení. Vyučují vždy stačili individuálně doplnit frontální společnou práci s těmi žáky, kteří měli problémy nebo navrhovali jiná řešení zadaných úloh. Z didaktické techniky byl využíván v jedné učebně zpětný projektor s LCD panelem, kdy žákům předváděl postup řešení buď sám vyučují nebo žák na jehož počítač byla tato didaktická technika připojena. V druhé učebně tato technika chyběla. Celkově byla organizace, formy a metody hodnoceny jako velmi dobré.

Žáci ve sledovaných hodinách pracovali s velkým zájmem zvládnout práci s počítačem. Byli vhodně na začátku hodin motivováni vysvětlením cíle ve vztahu k již známým dovednostem a vědomostem. Klasifikace ve sledovaných hodinách nebyla prováděna. Hodnocení probíhalo ústním hodnocením práce jednotlivých žáků vyučujícím a to s respektováním individuálních dispozic. V jedné hodině bylo prováděno podnětné vzájemné hodnocení práce žáků ve skupině. Celkově měla motivace a hodnocení velmi dobrou úroveň.

Vzhledem k velmi dobré motivaci a klidnému pracovnímu prostředí probíhala také komunikace mezi žáky a učiteli velmi dobře. Vyučující dávali žákům prostor pro vyjadřování vlastního názoru a pro uplatnění získaných vlastních dovedností s prací na počítači. Vše vždy využili ve sledovaných hodinách ke splnění cílů a to jak při opakování nebo při výkladu nového učiva. Celkově byla interakce a komunikace hodnocena jako velmi dobrá.

Celkově byla výuka výpočetní techniky ve sledovaných hodinách hodnocena jako nadprůměrná.

Hodnocení kvality vzdělávání

Kvalita vzdělávání byla zjišťována formou hospitací ve vyučovacích hodinách. Celkově se v rámci orientační inspekce uskutečnilo 38 vstupů do vyučovacích hodin v deseti předmětech. Hodnocení zhlédnutých hodin se pohybuje od vynikajících přes velmi dobré a průměrné po ojedinělou hodinu s výraznými nedostatky.

Celkově je kvalita vzdělávání hodnocena jako velmi dobrá, s výraznou převahou pozitiv.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Ředitel školy má jasné představy o působení školy v budoucnosti. S jeho plány a vizemi byli v průběhu konkurzního řízení seznámeni zástupci sboru, zřizovatele a města. Koncepce prioritně počítala se zahájením výuky ve vyšší odborné škole; pro níž byly ve škole vytvořeny velmi dobré podmínky materiální (přístavba), škola zpracovala vlastní učební dokumenty (učební plán i osnovy), které byly MŠMT ČR schváleny. Rozhodnutím zřizovatele nebyl obor vyšší odborné školy zařazen do vzdělávací nabídky školy; podařilo se prosadit alespoň další vzdělávací program - *ekonomické lyceum*, pro něj budou přijímáni žáci pro školní rok 2001/2002.

Střednědobé plánování je reprezentováno podrobně vypracovaným materiálem, v němž jsou po obecném úvodu týkajícím se jednotlivých oblastí - výchovnou, vzdělávací, personální a konečně materiální zevrubně popsány a specifikovány jednotlivé činnosti školy v průběhu roku.

Krátkodobé plánování je zajištěno pravidelnými, každý týden svolávanými poradami pedagogického sboru s vedením školy, na nichž probíhá vyhodnocení a splnění úkolů z uplynulého týdne a dále jsou vyučující seznamováni s plánem na týden příští.

Plánování ve všech časových horizontech má velmi dobrou úroveň.

Ve škole se vyučuje jediný studijní obor 63-17-6 *Obchodní akademie, resp. 63-41-M Ekonomika a podnikání*. Jak vyplývá z požadavků MŠMT ČR schváleného učebního dokumentu, obecný učební plán je nutno rozplánovat do konkrétní podoby pro všechny čtyři ročníky studia. Ředitelem školy bylo provedeno požadované rozplánování učiva včetně úprav, které jsou v souladu s možnostmi danými učebním plánem. Srovnáním a kontrolou konkrétního rozvrhu hodin byl zjištěn soulad s těmito velmi dobře zpracovanými plány výuky.

V respektování schváleného učebního plánu nebyly zjištěny nedostatky.

Jednotlivé horizonty plánování jsou funkčně zpracovány. Ve škole je respektován zvolený vzdělávací program.

Oblasti plánování jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Organizování

Chod školy je determinován podrobným dokumentem nazvaným *Organizační řád*, v němž je kromě statutu školy a dalších náležitostí graficky znázorněna struktura a organizační uspořádání školy. Jsou v něm stanoveny kompetence zástupce ředitele školy, vedoucích jednotlivých skupin předmětů. Některé části tohoto materiálu však jsou nad rámec právních norem (např. vnitřní kvalifikační předpis).

Poradními orgány vedení školy jsou vedoucí skupin předmětů (všeobecně vzdělávací, odborné); hlavním poradním hlasem disponuje pedagogická rada, jejíž schůze jsou svolávány 6x ročně.

Kromě organizačního řádu byl ředitelem vydán školní řád (nazvaný *Vnitřní řád*). Jsou v něm vhodně zmíněna práva žáků vyplývající z ratifikovaných norem (Úmluva o právech dítěte, Listina základních práv a svobod), ve školním řádu jsou uvedena ustanovení ve smyslu pokynu k prevenci zneužívání návykových látek. Navíc však tento dokument obsahuje ustanovení (např. v bodech 19 a 22, kde: „...žák... je slušně a přiměřeně oblečen, vhodně a čistě upraven...“, resp. *informuje třídního učitele o účasti na zájmové činnosti mimo školu a o své mimoškolní pracovní činnosti...*“ a dále v bodu J nazvaném *Chování žáka mimo školu*), jimiž škola přebírá prvotní odpovědnost rodiny za výchovu žáků. Naprosto nevyhovující je ustanovení v bodu E, které hovoří o povinnosti žáků konat službu v jídelně školy. Protože § 49 zák. č. 258/1996 Sb. (školního zákona) hovoří jasně o povinnostech orgánů, organizací a škol, nelze v žádném případě prostřednictvím žákovských služeb řešit povinnosti, které má škola zabezpečit v rámci pracovně právních vztahů. Vzhledem k zaměření obou typů škol (obchodní akademie, střední zemědělská škola) nelze předpokládat, že by služba v jídelně byla součástí výchovně vzdělávacího procesu.

Stavba, struktura rozvrhu hodin a přestávek mezi nimi a maximální počet hodin v jednom dni respektují příslušná ustanovení právní normy.

Tok informací směrem k vyučujícím je funkční; nejvíce podnětů získají na týdenních poradách, dále na schůzích pedagogické rady, osobním kontaktem ředitele a zástupce ředitele školy

s nimi. Pedagogové mají k dispozici písemné zápisy z pravidelných týdenních porad.

Žákům jsou poskytovány informace prostřednictvím třídních učitelů a výchovného poradce; dále pomocí oběžníků. Podle plánu se vedení školy schází několikrát ročně se zástupci žáků všech tříd (školní parlament), kde jsou žáky prezentovány jejich podněty a připomínky k chodu školy.

Rodiče jsou o prospěchu a chování žáků informováni na 3x ročně svolávaných schůzkách rodičů; ve škole je zřízena, ustanovena *Rada rodičů*, se kterou je ředitel v čilém kontaktu. V případě potřeby jsou rodiče zváni k individuální konzultaci. Dalšími možnými zdroji informací o škole je výroční zpráva o činnosti školy, dny otevřených dveří apod.

Organizace chodu školy má stanovená pravidla, jež jsou v praxi dodržována; přestože některá jdou nad rámec jejího působení a je nutno je změnit. Oblast organizování je přesto hodnocena jako velmi dobrá.

Vedení a motivování pracovníků

Pro vedení a motivování pracovníků jsou využívána především kladná hodnocení. Dobrá práce pedagogů je oceňována jak morálními, tak hmotnými stimuly. Oba vedoucí pracovníci dokáží poměrně věcně a kvalitně zhodnotit výkon učitelů a metodicky je vést. Pro objektivnější posouzení je využíváno rovněž vedoucích jednotlivých skupin předmětů, kteří mají právo vyjadřovat se k výši osobních příplatků.

Pro přiznávání nadtarifních složek platu pedagogů jsou písemně stanovena kritéria, s nimiž byli vyučující řádně seznámeni, kde jedním z významných hledisek je kvalita práce. Rozdíly mezi nejvyšším a nejnižším osobním ohodnocením je dostatečný a má proto motivující charakter pro zlepšování práce. V současné době však tento stimul nelze příliš využívat, neboť z důvodu omezení finančních prostředků není vyplácen žádný osobní příplatek.

Ve škole je velmi dobře využíván odborný potenciál členů pedagogického sboru, kteří splňují ve velké většině požadavky odborné i pedagogické způsobilosti a vyučují svým aprobačním předmětům.

Další odborný růst vyučujících se uskutečňuje na základě nabídky nejrůznějších institucí, např. Pražského centra, VÚOŠ Praha, Svazu účetních ČR, Školského úřadu Rakovník atp. Získané poznatky jsou pedagogy zejm. odborných ekonomických předmětů zaváděny do výuky.

Oblast vedení a motivace pracovníků vykazuje řadu pozitiv, je hodnocena jako velmi dobrá.

Kontrolní mechanismy

Pro kontrolu pedagogického procesu a dalších souvisejících činností je vypracován plán, jež je průběžně plněn. Jsou v něm stanoveny úkoly, časové rozložení a kontrolující osoba (ředitel školy, zástupce ředitele školy) kteří mají mezi sebou rozděleny jak skupiny předmětů, tak další činnosti v oblasti kontroly.

V průběhu kontroly pedagogické dokumentace ze strany ČŠI nebyly zjištěny žádné závažné nedostatky v jejím vedení; pouze název předmětu v třídním výkaze musí být shodný s názvem uvedeným v učebním plánu.

Z protokolu o opravné zkoušce žákyně prvního ročníku P. B. ve školním roce 1999/2000 vyplynula skutečnost, že složení komise u této zkoušky nebylo v souladu s platnou právní normou, blíže viz Protokol o kontrole.

Zápisy z pedagogických rad jsou vedeny, rozhodnutí vydávaná ředitelem školy obsahují požadované náležitosti.

Vlastní hospitační činnost, jedna z nejdůležitějších forem kontroly, je průměrná; ředitel se

spokojí s jedinou hospitační návštěvou v průběhu školního roku. V průběhu hospitace jsou vedoucími pracovníky pořizovány písemné záznamy, nad nimiž probíhá pohospitační rozhovor. Z těchto rozborů realizovaných v přítomnosti členů inspekčního týmu vyplynulo, že oba vedoucí pracovníci dokáží posoudit zhlédnutý výkon pedagoga z metodického hlediska i respektování vytvořených tematických plánů. Jejich hodnocení by mělo být kritičtější, aby bylo dostatečně přínosné pro vyučující. Rovněž na schůzích pedagogické rady, kde se dosud neobjevilo projednávání výsledků kontrolní činnosti, by měla být tato problematika zařazena jako plnohodnotný bod programu. Dosud se informace o kvalitě výuky (spíše požadavky) sporadicky objevovaly na schůzích předmětových komisí .

Ke zjišťování úrovně znalostí žáků jsou využívány vnější nástroje - např. Sonda MATURANT 98, kde žáci školy dosáhli vynikajících výsledků mezi odbornými školami v celé ČR (vůbec první), podobně uspěli žáci v sondě MATURANT 99, kdy dosáhli ve většině předmětů s výjimkou matematiky maximálního počtu bodů. Dalším indikátorem kvality práce je účast žáků na státních zkouškách, především ze strojopisu, jichž se v loňském školním roce (1998/99) účastnilo 28 žáků a 24 tuto úspěšně zvládlo. Podrobně se touto oblastí zabývá výroční zpráva o činnosti školy, v níž jsou popsány i další aktivity školy včetně spolupráce se Státní reálnou školou ve městě Hipoltstein v SRN.

Systém kontroly je vytvořen a je funkční. Vedoucí pracovníci dokáží zhodnotit předvedený výkon, frekvence hospitační činnosti je malá; absentuje zobecnování zjištění na schůzích pedagogů. Chybí tak zpětná vazba účinnosti opatření. Další kontrolní činnosti jsou účinné. V oblasti kontrolních mechanismů převažují pozitiva, jsou hodnoceny spíše nadprůměrně

Hodnocení kvality řízení

Oblast plánování je velmi dobře zvládnuta; jsou postaveny reálné cíle a prostředky pro jejich dosažení. Vnitroorganizační směrnice mají velmi dobrou úroveň, která se ještě zvýší zkvalitněním řádu školy vypuštěním bodů, jež tam nenáleží. Motivování a vedení pracovníků, stejně jako kontrolní mechanismy vykazují řadu pozitiv nad negativy.

Celkově je úroveň řízení školy hodnocena stupněm velmi dobrý.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Orientační inspekční návštěva zaměřená na úroveň řízení školy se uskutečnila ve druhém roce vedení školy stávajícím ředitelem. Ten ve své práci navazuje na dlouholeté působení předcházejícího vedení školy, jehož byl členem.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- dokumentace školy vyplývající z ustanovení příslušné právní normy
- MŠMT ČR schválené učební dokumenty studijního oboru *Obchodní akademie (63-17-6)*, resp. *Ekonomika a podnikání (63-41-M)*
- materiály vedení školy k plánování a kontrole pedagogického procesu
- časově tematické plány některých vyučovaných předmětů
- výroční zprávy o činnosti a o hospodaření školy

ZÁVĚR

Řízení školy:

Ve vedení školy je upřednostňován demokratický styl řízení. Jsou nastoleny reálné cíle i prostředky pro jejich dosažení.

Převahu pozitiv vykazují jednotlivé části řízení, od neformálního plánování na všech úrovních přes kvalitní organizaci a přenos informací po dobré vedení a motivaci až k funkčním kontrolním mechanismům.

Celkově je úroveň řízení školy hodnocena stupněm velmi dobrý, s výraznou převahou pozitiv.

Podmínky výchovně vzdělávací práce:

Materiální podmínky výuky hospitovaných vyučovacích předmětů jsou hodnoceny jako průměrné až velmi dobré, pro výuku cizích jazyků a výpočetní techniky škola disponuje moderními učebnicemi. Přesto vybavení výpočetní technikou je nutno obměňovat, aby žáci drželi krok s moderní technikou.

Materiálně technické podmínky jsou hodnoceny stupněm velmi dobrý.

Průběh výchovně vzdělávací práce:

Hospitované hodiny prokázaly velmi dobrou úroveň práce většiny vyučujících, kdy ve výuce převažuje aktivní osvojování nových vědomostí nad pasivním příjmem již úplných informací. Kvalita práce se pohybuje od hodin vynikajících přes většinu hodin velmi dobrých po zcela ojedinělé hodiny s výraznými nedostatky.

Průběh výchovně vzdělávací činnosti je hodnocen stupněm velmi dobrý.

Efektivnost hospodaření:

V průběhu orientační inspekce nebylo zjištěno neefektivní čerpání finančních prostředků ze státního rozpočtu ve školním roce 1999/2000 přidělených účelově (investiční výdaje - čtecí kamera a vybavení jazykové učebny) ani dalších finančních prostředků souvisejících přímo s plněním výchovně vzdělávací činnosti školy podle schválených učebních dokumentů.

Doporučení řediteli školy:

- zvýšit četnost hospitačních vstupů do hodin
- analyzovat závěry a zjištění z výsledků kontroly na schůzích pedagogické rady
- respektovat názvy předmětů uvedené ve schválených učebních dokumentech
- zvážit vhodnost stávajícího plánování výuky německého jazyka
- zlepšit úroveň vybavení kabinetu matematiky
- upravit psychohygienické podmínky jedné z pracoven pro výuku VYT
- ve spolupráci se zřizovatelem modernizovat současné vybavení školy výpočetní technikou
- z řádu školy odstranit ustanovení, jimiž školy přebírá prvotní odpovědnost rodiny za výchovu
- v dohodě s ředitelem SZŠ zajistit, aby žáci přestali vykonávat službu v jídelně školy, vypustit ustanovení o této službě z řádu školy

- zkvalitnit podnětnost některých učeben

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Vladimír Krieg	.....
Členové týmu	Mgr. Iva Kadeřábková	.....
	PaedDr. Václav Skála	.....

Externí spolupracovnice Ing. Věra Kučerová

V Příbrami dne 23. června 2000

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 27. června 2000

Razítko

Mgr. Miloslav Blecha

.....

Podpis ředitele

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Rakovník	2000-07-14	025 144c/00-2165
Zřizovatel MŠMT ČR	2000-07-14	025 144b/00-2165

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
--	--	Připomínky nebyly podány